

Valtion talousarvio vuodelle 2025

Metsähallituksen lausunto Eduskunnan
valtiovarainvaliokunnan asunto- ja
ympäristöjaostolle 4.10.2024

Jussi Päivinen, strategiapäällikkö
jussi.paivinen@metsa.fi

Kuva: Harri Tarvainen

Millaisia muutoksia
Luontopalveluissa on
tehty ja miksi?

- Käynnissä / toteutettu

- Toimintatapauudistus viety läpi
- Muutosneuvottelujen kautta 38 vakituista ja 100 määräaikaista työsuhdetta päättyi
- Palvelujen hankinta keskitetty
- Kokonaistaloudelliset puitejärjestelyt
- Kiinteistöomaisuuden (2500 rakennusta) läpikäynti
- Tuottavuutta lisäävä tietojärjestelmä- ja arkkitehtuuriuudistus
- Erätarkastajien ylityökielto ja yhden viran täyttämättä jättäminen sekä Ylä-Lapin kalastusistutusten vähentäminen

- Vuonna 2024 käynnistyvät:

- Kaluston läpikäynti
- Kiinteistöomaisuuden läpikäynti jatkuu, mm. vuokrasopimusten ja tiemaksujen arviointi
- Palveluverkoston optimointi

- ***Toimintaa kehitetään jatkuvasti ja uutta tulossa***

- Luontopalvelujen budjettirahoitus on pääosin momentilla 35.10.52. Vastuut ovat vuosien varrella lisääntyneet merkittävästi, ja **perusrahoituksen on riitettävä käytännössä kaikkeen tekemiseen**. Myös niin sanotun **avolaitosrahan (1,3 M€) alasajo** vaikuttaa tilanteeseen, sillä perusrahoituksella on hoidettava merkittävä osa eteläisen Suomen retkeilyinfrastruktuurista, jotka aiemmin on hoidettu vankityönä.
- Viime vuosina luonnon virkistys- ja matkailukäytön korjausvelkaa on pienennetty merkittävästi erilaisilla lisärahoituksilla. Lisärahoitusten loputtua kohteet hoidetaan perusrahoituksen turvin. Luontopalveluissa käynnistetyssä työssä **konseptoidaan ja kehitetään palveluja virkistys- ja matkailukäytön kohteilla**. Samaan aikaan **tehdään priorisointeja tulevan palvelukokonaisuuden mittakaavan suhteen**.

HELMI-elinympäristöohjelma

- Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan Suomi tavoittelee luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämistä ja vastaa kansainvälisiin sitoumuksiin. Lisäksi EU:n ennallistamisasetuksen vähintään 20 prosentilla maa- ja merialueita tulee tehdä ennallistamistoimia vuoteen 2030 mennessä. Suojelualueiden rooli tavoitteiden saavuttamisessa on merkittävä. Luontopalvelut on ehdottanut **10 milj. € lisärahoitusta Helmi-ohjelman toteutukseen vuodelle 2025** (JTS 2025-2028).

Korjausvelka kulttuurihistoriallisilla kohteilla

- STRAVA-työryhmässä selvitettiin strategisia vajaakäyttöisiä kulttuurihistoriallisia kohteita. Työryhmä esitti kolmen Luontopalvelujen kohteen valtio-omistuksesta luopumista vuoteen 2029 mennessä (Kajaanin rauniolinna, Svartholman merilinnoitus sekä valtion osuus Kärnäkosken linnoituksesta). Arvio kohteiden luovuttamisen edellyttämistä toimenpiteistä on 2 milj. €, ja muiden kohteiden hoito vuositasolla 2,75 milj.€ (pysyvä kehyksen nosto), jotta kansallisesti merkittävän kulttuuriomaisuuden arvo ei heikkene ja vauriot laajene. Luontopalvelut on ehdottanut **4,75 milj. € lisärahoitusta STRAVAn toteutukseen** vuodelle 2025 (JTS 2025-2028).

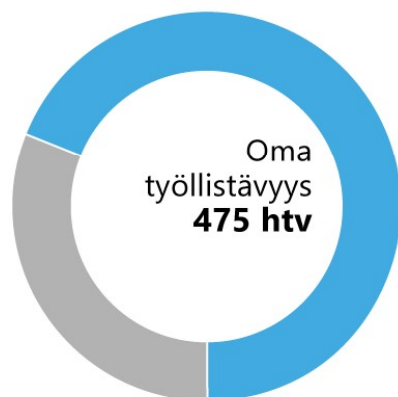
Metsähallituksen Luontopalvelut – yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Yhteiskunnallista hyvinvointia luonnosta

Esimerkkejä Metsähallituksen Luontopalvelujen taloudellisesta vaikuttavuudesta vuonna 2023

708 htv

Luontopalvelujen perus- ja erillirahoituksen tuottamia työllisyysvaikutuksia vuonna 2023.

Ostopalvelujen tuottamat työllisyysvaikutukset **233 htv**

164 milj. €

kansanterveydellisiä vaikutuksia vuonna 2023 (UKK-instituutti).

Kävijät arvioivat yhden käynnin arvoksi keskimäärin **100 €**.

413 milj. €

kävijöiden rahankäytön vaikutukset luontokohteiden lähiseudulle vuonna 2023.

N. **1 300** matkailun kumppaniyritystä ympäri Suomen.

Suomalaiselle luonnolle ja sen myötä yrittäjille

Luontopalveluiden luonnonhoito ja ennallistaminen on ristiriidatonta ja luo paikallisia hyötyjä.

- Suomen ainutlaatuista luontoa on vain Suomessa
- Helmi-ohjelman kustannustehokas toteutus
- Ennallistamis- ja luonnonhoitotyöt suojelualueilla varmistavat tehdyn investoinnin eli luonnonsuojelualueen hankinnan hyödyn
- Monet paikalliset yritykset matkailusta urakoitsijoihin saavat työtä ja maatalousyrittäjät laidunalueita eläimilleen

Kuva: Ilkka Immonen

Ilmastotavoitteiden saavuttamiselle

Suojelualueverkosto on hiilinielu- ja hiilivarasto, jota hoitamalla tuetaan Suomen ilmastotavoitteita kustannustehokkaasti.

- Olemassa oleva suojelualueverkosto auttaa ilmastomuutoksen torjunnassa ja siihen sopeutumisessa.
- Ennallistaminen ja luonnonhoito lisäävät pitkällä aikavälillä tätä vaikutusta.
- Suojelualueiden hoito yhdistää ilmastotavoitteet sekä luonnon monimuotoisuuden tavoitteet
- Tiedolla johtamisen avulla tehdään vaikuttavimmat ja kustannustehokkaimmat päätökset

Kuva: Hanna Aho

Lapsille, terveydelle ja hyvinvoinnille

Luontopalvelut tavoittaa suurimman osan suomalaisista. Merkittävä rooli lasten hyvinvoinnissa: Suomen luonnon arvon ymmärtäminen, fyysinen ja psyykkinen terveys.

- Luonnossa liikkuminen on edullisin tapa saada suomalaiset liikkumaan
- Kansallispuistojen reitit ja rakenteet ovat yhä enemmän esteettömiä: suuri merkitys lapsiperheille ja ikääntyvälle väestölle
- UKK-instituutin mukaan kansallispuistokäynneistä syntyi hyvinvointivaikutusten kautta säästöjä kansanterveydelle vuonna 2023 yhteensä 164 miljoonaa euroa

Kuva: Harri Tarvainen

Luontomatkailulle, taloudelle, työllisyydelle ja Suomi-brändille

**Mahdollistamme matkailua yhteistyössä
yli 1 000 yrityksen kanssa kautta maan.**

- Kansallispuistot = Suomi-brändiä vahvistava voimavara, kotimaan ja kv-matkailun tukijalka
- Kansallispuistot, retkeilyalueet ja muut yleisökohteet 8,7 milj. käyntiä v. 2023
- Kävijöiden rahankäytön vaikutus lähialueille oli 413 milj. euroa vuonna 2023
- Kumppaniyrityksiä eri puolilla Suomea on noin 1300

Tuottavuudelle digitalisaation keinoin

- **Tuotamme edelläkävijöinä asiakaslähtöisiä digipalveluja suomalaisille luonnossa liikkujille sekä dataa, joka palvelee eduskuntaa, ministeriöitä, ympäristöhallintoa ja jatkossa myös yritystoimintaa.**
- Toimintamme ytimessä on arvon tuotto ja jatkuva toiminnan parantaminen
- Toimintamme on läpinäkyvää ja tuottaa laadukasta dataa kaikille tarvitsijoille
- Tarjoamme käyttäjälähtöiset digitaaliset palvelut sujuvan ja tehokkaan asiakaspalvelun tueksi

Kuva: Minja Vitikka

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus